

Херсонський державний аграрно-економічний університет
Федерація аудиторів, бухгалтерів і фінансистів АПК України
Спілка економістів України
ПАТ «Райффайзен банк Аваль»

Збірник тез

**III Всеукраїнської науково-практичної
Інтернет – конференції
здобувачів вищої освіти і молодих вчених**

**«ЕКОНОМІКА, ФІНАНСИ, УПРАВЛІННЯ:
НАУКОВІ ПІДХОДИ
ТА ПРАКТИКА РЕАЛІЗАЦІЇ»**

11 березня 2020 року м. Херсон

УДК 33(477)

Економіка, фінанси, управління: наукові підходи та практика реалізації: зб. матеріалів здобувачів вищої освіти і молодих вчених III Всеукр. наук. – практ. конф. / за ред. Танклевської Н.С. Херсон : ХДАУ, 2020. 253 с.

Матеріали Всеукраїнської науково-практичної Інтернет-конференції висвітлюють широкий спектр теоретичних і практичних питань розвитку економіки України. Тематика конференції охоплює питання дослідження сучасного стану економічних відносин та фінансової діяльності суб'єктів господарювання, управлінські та адміністративні аспекти розвитку підприємництва в Україні. Призначено для науковців, викладачів, аспірантів, здобувачів вищої освіти, слухачів інститутів підвищення кваліфікації, спеціалістів з економіки та освіти.

Рекомендовано до друку та поширення через мережу Інтернет Науково-методичною комісією економічного факультету Херсонського державного аграрно-економічного університету

Грановська В.Г. – д.е.н., доцент

Галам Л.М. – к.е.н., доцент

Херсонський державний аграрно-економічний університет, м. Херсон

ПРОБЛЕМИ І ЗДОБУТКИ РОЗБУДОВИ ІНФРАСТРУКТУРИ ПЛОДООВОЧЕВОЇ ГАЛУЗІ

Рівень розвитку сільськогосподарського виробництва та підвищення його ефективності і конкурентоспроможності в значній мірі залежить від стану аграрної інфраструктури. Роль сільськогосподарської інфраструктури з часом зростає, тому що підвищуються вимоги споживачів та переробних підприємств до якості продукції, яка переважно не має тривалого терміну використання, потребує спеціальних умов транспортування та зберігання. Від рівня розбудови інфраструктури залежить і рівень розвитку всієї економіки. Не дарма Європейський Союз після долучення до свого складу Східноєвропейських країн як пряму допомогу, так і різні програми підтримки спрямував до цих країн значні кошти на будівництво господарської інфраструктури, перш за все доріг, терміналів, тощо.

Термін «інфраструктура» (від лат. *Infra* – нижче, під та *structura* – будова, розташування) був вперше вжитий в економічній літературі в 50-ті рр. ХХ ст. для позначення комплексу галузей народного господарства, які обслуговують промисловість і сільське господарство (будівництво шосейних доріг, каналів, портів, мостів, аеродромів, складів, енергетичне господарство, залізничний транспорт, зв'язок, водопостачання і каналізація, загальна та професійна освіта, витрати на науку та охорону здоров'я). Слово «інфраструктура» в перекладі з латинської мови означає «за межами споруди». До економічної термінології категорія «інфраструктура» потрапив з військової лексики, де він означав комплекс тилових споруд, які забезпечують дії збройних сил.

Вивченню аграрної інфраструктури, в тому числі і плодоовочевої, присвячені праці таких вчених, як А. Гриценко, М. Кемаєва, В. Маслак та інші. Проблему ролі держави та її впливу на розвиток інфраструктури у своїх працях висвітлювали Т. Зінчук, Л. Михайлова, І. Морозова та інші. Результати досліджень теоретичних і практичних основ розбудови оптових ринків, регулювання їх розвитку відображені в працях таких вчених, як О. Батигіна, О. Воронченко, В. Гайдук, Грецька Н.А. Наукові розробки зарубіжних та вітчизняних вчених є вагомим внеском у дослідження інфраструктури аграрного ринку, в тому числі плодоовочевого сектору. Проте, поточний стан розвитку інфраструктури, проблеми розвитку плодоовочевого ринку, у тому числі через нерозвиненість відповідної інфраструктури, питання державного регулювання розвитку цього сектору продовжують залишатися мало вивченими, та загострюють нові проблеми.

Інфраструктура плодоовочевого сектору – це певна підсистема в іншій системі, яка покликана забезпечити функціонування взаємозв'язків між елементами самої системи, до яких належать її об'єкти та суб'єкти.

Водночас, це сукупність елементів, які забезпечують безперервне багаторівневе функціонування зв'язків об'єктів і суб'єктів даної системи [1, с. 34]. Стосовно плодоовочевого сектору до таких об'єктів належать: сховища для зберігання, камери для охолодження, платформи для сортування, пакування та накопичення готової продукції, подібні об'єкти на оптових ринках та самі ринки.

Переважає кількість плодів і овочів споживається на сезонній основі. Розширення періоду споживання свіжих плодів і овочів потребує певного зберігання і переробки.

Існують різноманітні способи зберігання і переробки фруктів, овочів, плодів тощо. Однак пріоритетними напрямками в розвитку сучасного агропромислового господарства є зберігання плодоовочевої продукції у свіжому вигляді та швидке заморожування, адже в такому разі плодоовочева продукція максимально зберігає свої корисні та органолептичні властивості.

Таблиця 1

Державна фінансова підтримка галузі плодоовочівництва за рахунок загального фонду державного бюджету, тис. Грн

Державна підтримка розвитку хмелярства, закладення молодих садів, виноградників та ягідників і нагляд за ними	Спрямовано у 2018 році	Спрямовано у 2019 році
Часткова компенсація витрат з придбання садивного матеріалу плодово-ягідних культур, винограду та хмелю	261092,4	200000
Часткова компенсація витрат з будівництва холодильників з регульованим газовим середовищем	130574	150000
Часткова компенсація витрат з придбання ліній товарної обробки плодів	0	12095
Часткова компенсація витрат з будівництва об'єктів із заморожування плодово-ягідної продукції	0	25175
Часткова компенсація витрат з придбання обладнання для сублимаційного висушування фруктів	0	5820
Всього	391666,4	393090

Джерело: сформовано за даними [3].

В Україні, в значній мірі не вистачає сховищ, які б відповідали певним стандартам. Загальна кількість сховищ в країні становить 988, і лише 20% з них наближені до сучасних вимог, і тільки 10% відповідають європейським стандартам [2].

Держава на сьогоднішній день не надає належної підтримки галузі зберігання та переробки плодоовочевої продукції. Кожен рік на цю сферу планується виділити більше коштів, ніж в попередні роки, але по факту ситуація залишається незмінною. Державна підтримка в сегменті

плодоовочевої продукції обмежується пільговим кредитуванням і окремими програмами фінансування. Незважаючи на те, що деякі програми були виконані в повному обсязі, всеж, цей вплив на ефективність галузі був незначний. Особливо це стосується плодоовочевого сектору. Проте у 2019 році все ж таки збільшилась кількість напрямів цієї програми, зокрема спрямованих у розбудову сектору зберігання (табл. 1)

Основу державного регулювання процесу розвитку ОРСП закладено в 1999 році з прийняттям Постанови КМ України «Про оптові продовольчі ринки» та Закон України «Про оптові ринки сільськогосподарської продукції» [4,5]. Приймалася відповідна державна цільова програма стосовно розбудови оптових ринків, яких планувалося створити 25 в усіх регіонах України.

Всі оптові ринки виконують наступні функції:

- 1) виявлення ринкової ціни як реального попиту і реальної пропозиції;
- 2) забезпечення постійної пропозиції якісної та свіжої харчової продукції у широкому асортименті;

Проте, програмні завдання, щодо формування мережі оптових ринків плодоовочевої продукції не виконані у повному обсязі. Сформована інфраструктура, значні об'єми продукції реалізуються лише через ринки «Столичний» (Київ) та «Шувар» (Львів). Кілька ринків працюють на сезонній основі та як оптово-роздрібні. За час формування інфраструктури оптових ринків плодоовочевої продукції набула розвитку торгівля цією продукцією вітчизняного походження через торговельні мережі, де вона дешевша через оптимізовані логістичні ланцюги та налагоджені партнерські відносини з українськими виробниками плодів та овочів.

Література

1. Гриценко А., Соболев В. Ринкова інфраструктура: суть, функції будова // *Економіка України*. 1998. №4. С.35-44.
2. Післязбиральна доробка в Україні: практики, проблеми та перспективи // Асоціація «Ягідництво України». 2018. URL: <http://uaberries.com.ua/pislyazby-ral-na-dorobka-v-ukrayini-prakty-ky-problemy-ta-perspekty-vy>.
3. Стан фінансування програм підтримки АПК у 2019 році URL: <https://agro.me.gov.ua/ua/pidtrimka/stan-finansuvannya-program-pidtrimki-apk-u-2019-roci>.
4. Постанова «Про оптові продовольчі ринки» №977 від 09.06.1999 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/997-99-п>.
5. Закон України «Про оптові ринки сільськогосподарської продукції» №1561-VI від 25.06.2009 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1561-17>.

економічної ситуації держави та її макрофінансових показників, конкурентному ринковому середовищу, стабілізації національної валюти, посиленню інвестиційного процесу, розвитку приватного підприємництва. Крім того, іноземні позики дозволяють реалізувати багато проектів, які є надто дорогими для українського уряду та приватних підприємців, а саме: екологічні, енергозберігаючі, інфраструктурні, енергоефективні галузі, масштабні транспортні проекти тощо. Єдине ефективне використання кредиту МВФ, отриманого Україною та проведення більш швидких економічних реформ дасть змогу пізніше співпрацювати з МВФ та іншими міжнародними фінансовими установами без позик, але лише на основі їх участі у технічній допомозі та консультаційній підтримці.

Література

1. Долиновська О.Я. Співпраця України з міжнародним валютним фондом та перспективи розвитку економіки держави. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=1401> (дата звернення 09.03.2020)
2. Нікіфоров П.О. Валютне регулювання в системі економічної політики держави. URL: http://www.chnu.edu.ua/res/chnu/chnu_news/March/Tkach.pdf (дата звернення 09.03.2020)
3. Official website of the IMF. Retrieved November 6, 2018 from: http://www.imf.org/external/np/in/tad/extrans1.aspx?memberKey1=993&endDate=2014-12-12&inposition_lag=YES (дата звернення 09.03.2020)

Стрельченко О.В. – здобувач вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня
 Науковий керівник: *Кирилов Ю. Є.* – д.е.н., професор
 Херсонський державний аграрно-економічний університет, м. Херсон,

РИЗИКИ ДІЯЛЬНОСТІ АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ ТА УПРАВЛІННЯ НИМИ

У сучасній економіці досить швидко змінюються ринкові відносини, через що кінцевий результат діяльності підприємства може бути нечітким та невизначеним. В таких умовах найбільш вразливим є бізнес, що знаходиться на стадії становлення та розвитку. Сільське господарство - традиційно одна з найважливіших і водночас найбільш ризикових галузей економіки. Найбільш вагомими вважаються виробничі ризики, пов'язані із дотриманням технології виробництва. В сучасних умовах господарювання значимості набуває питання щодо врахування дії економічних ризиків.

Одним з необхідних чинників управління виробництвом є детальна оцінка ризиків, визначення їх наслідків та попередження загроз. Зазначимо, що